

ÞEKKINGARSETUR UM SAMFÉLAGSÁBYRGÐ FYRIRTÆKJA

Regína Ásvaldsdóttir
Kynning á Innkaupadegi Ríkiskaupa
nóvember 2011

Þekkingarsetur um samfélagsábyrgð

- Stofnaðilar
  - Íslandsbanki, Landsbankinn, Landsvirkjun, Rio Tinto Alcan, Síminn, Össur
- Sjálfstæð stofnun með stjórn
  - Stjórnarformaður er Anna Björk Bjarnadóttir, Símanum
  - Stofnframlag, síðan sjálfbærni eftir tiltekinn tíma
- Meðlimir komi úr mengi fyrirtækja, samtaka og menntastofnana
  - Eru kjörgengir í stjórn að loknu stofntímabili
  - Undirgangast gildi, siðareglur, markmið og tilgang þekkingarseturs

Hvað þýðir hugtakið ?

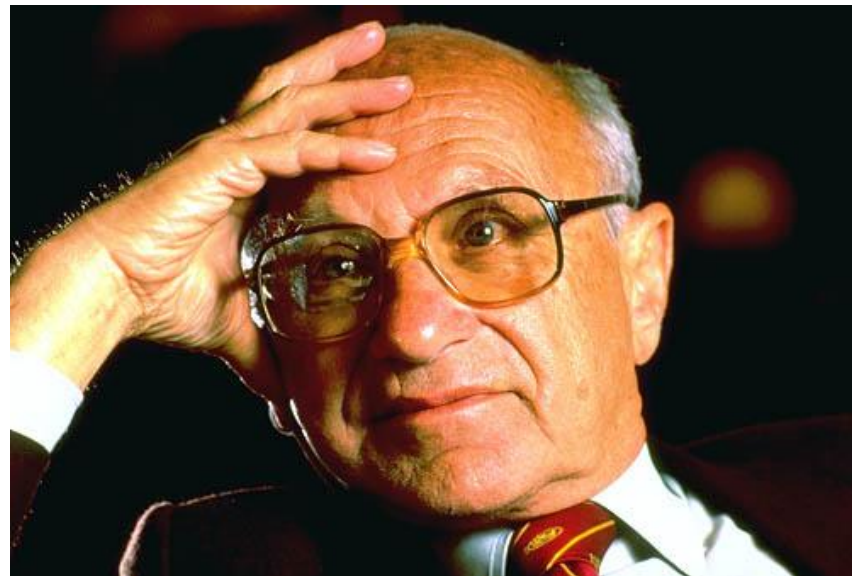
Regnhlífahugtak sem er ætlað að ná yfir umhverfislega, siðferðilega, félagslega, efnahagslega og lagalega ábyrgð fyrirtækja

csr – corporate social responsibility

Gagnrýni

Milton Friedman
(NYTM, 1970) sagði að
eina samfélagslega
ábyrgð fyrirtækja væri
að hámarka hagnað
sinn

Samfélagsábyrgð - skilgreining

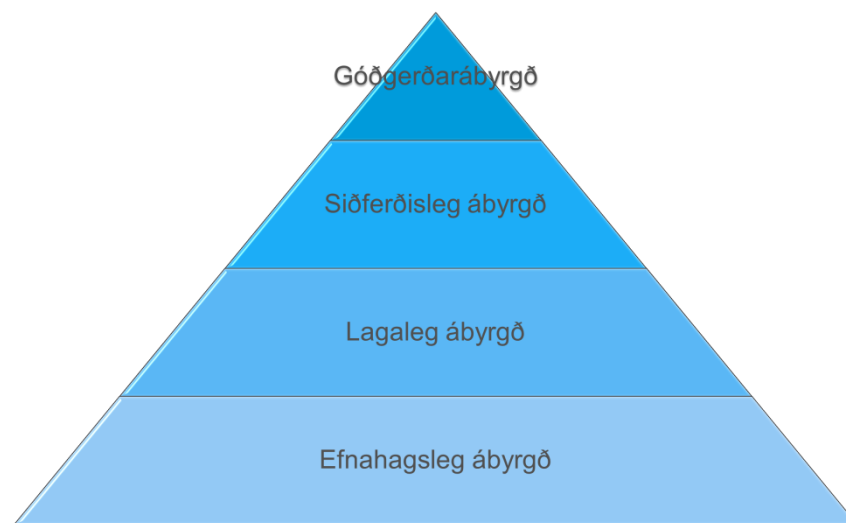
Carroll (1991) setti fram líkan um ábyrgð fyrirtækja gagnvart samfélaginu

Efnahagsleg ábyrgð
Samfélagið krefst

Lagaleg ábyrgð
Samfélagið krefst

Siðferðisleg ábyrgð
Samfélagið ætlast til

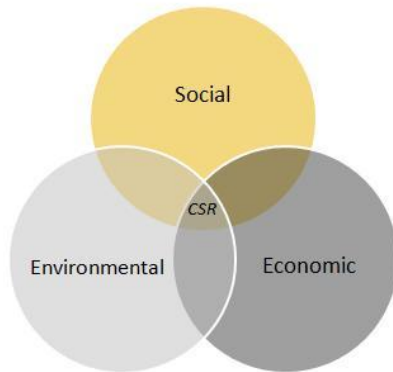
Góðgerðar ábyrgð
Samfélagið óskar eftir

Skilgreiningar frh.

Fig 1. Corporate Social Responsibility Dimensions

Three dimensions of sustainable business

"Triple Bottom Line" performance [economic, environmental, social]

Copyright: Corporate Purchasing Practice Inc ©

Brundtland nefndin:
„triple bottom line“

Our common future, 1987

Evrópusambandið:

„the responsibility of enterprises for their
impacts on society“

European Commission, 25.10.2011

Sameiginleg gildi

Michael Porter kallar eftir „shared value“ eða sameiginlegum gildum fyrirtækja og samfélags

„companies must take the lead in bringing business and society back together“

AND

„the concept of shared value can be defined as the policies and operating practices that enhance the competitiveness of a company simultaneously advancing the economic and social conditions in the community in which it operates “

Michael Porter in Harvard Business Review, Januar – February 2011

Samfélagsleg ábyrgð fyrirtækja snýst um það hvernig fyrirtæki skapa arð, hvað þau gera, en ekki hvernig þau eyða hagnaðinum

Stjórnvöld og samfélagsábyrgð

Helmingur landa innan Evrópusambandsins með stefnu í tengslum við samfélagsábyrgð fyrirtækja

Danmörk, löggjöf frá 2008, 1100 stærstu fyrirtækin – ársuppgjör

„Det er afgørende, at virksomhederne ikke kan nøjes med at fortælle med flotte ord, at de er bæredygtige. De skal også dokumentere, hvordan de så vil føre deres politik ud i livet, og hvad der kommer ud af det. Ellers åbner det op for *greenwashing*”

Ísland – græna hagkerfið

Samfélagsábyrgð og stjórnvöld

Innkaupaafli ríkis og sveitarfélaga

Horft á vistvæn innkaup

Aðrir þættir eru m.a.
jafnréttismál,
mannréttindi,
vinnuvernd,
viðskiptahættir,
samfélagsþátttaka

Samfélagsábyrgð og stjórnvöld

Evrópusambandið gaf út leiðarvísi í janúar á síðasta ári

„Buying social: A guide to taking account of social considerations in public procurement“

European commission, 2011

Leiðarvísinum er ætlað að sýna að stjórnvöld – ekki síst á sveitarstjórnarstigi – geta farið eftir innkaupareglum en á sama tíma tryggt gæði og nýsköpun ásamt því að styðja við markmið um samfélagslega ábyrgð

Samfélagslega ábyrg innkaupastefna

Opinberir aðilar eru neytendur að vörum og þjónustu sem nemur 17 % af vergri landsframleiðslu í aðildarlöndum Evrópusambandsins

Með ábyrgri innkaupastefnu þá geta opinberir aðilar m.a.:

- Hvatt til nýrrar atvinnusköpunar
- Stutt við fyrirtæki sem stunda „social business“ – eru ekki rekin í hagnaðarskyni, en t.d. með það að markmiði að skapa atvinnu fyrir jaðarhópa
- Stuðlað að góðum aðbúnað á vinnustað

Evrópusambandið - áherslur

Úr nýrri stefnu Evrópusambandsins:

Responsible business conduct is especially important when private sector operators provide public service

Communication from the commission
to the European parliament, 25.10.2011

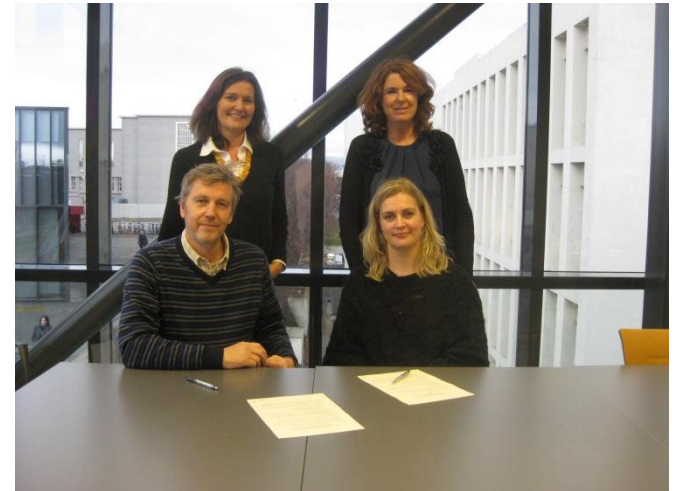
Tengsl við háskólasamfélagið

Viljayfirlýsing á milli
þekkingarmiðstöðvar og
Siðfræðistofnunar Háskóla
Íslands um samstarf

**Staðsett í Háskólanum í
Reykjavík -samstarfssamningur**

HR – á fulltrúa í stjórn setursins
Samstarfsráð innan HR með
fulltrúum fræðasamfélagsins

Þekkingarsetur - siðareglur

Siðareglum er ætlað að varðveita orðspor, ímynd og trúverðugleika þekkingarmiðstöðvar um samfélagsábyrgð.

Allir þeir sem koma að starfi stofnunarinnar skulu leggja sig fram um að miðla og efla þekkingu á sviði samfélagsábyrgðar og stuðla að málefnalegri, faglegri og gagnrýnni umræðu

Siðareglurnar

- Stjórnarmenn og starfsmenn þekkingarmiðstöðvar sem taka þátt í opinberri umræðu skulu vera faglegir og meðvitaðir um ábyrgð sína
- Stjórn og starfsfólki ber að hafa opna og upplýsta umræðu við ákvörðunartöku
- Stjórn og starfsfólk gerir ekkert í störfum sínum sem skaðar orðstír þekkingarmiðstöðvar
- Stjórn og starfsfólk skal vinna saman að heilindum og forðast að láta persónulega hagsmuni hafa áhrif á samvinnu
- Stjórn og starfsfólk skal gæta þess að láta ekki pólitískar eða trúarlegar skoðanir hafa áhrif á fagleg störf sín fyrir þekkingarmiðstöðina
- Gæta skal þess að fara vel með fjármuni og önnur verðmæti sem stjórn og starfsmönnum er trúað fyrir eða þeir hafa til umráða

Þekkingarsetur – það sem við ætlum að gera

Eitt af aðalmarkmiðunum með starfsemi þekkingarseturs er að hvetja fyrirtæki til að sýna samfélagsábyrgð. Það gerum við með því að:

- Bjóða íslenskum fyrirtækjum upp á fræðslu um samfélagsábyrgð fyrirtækja og aðferðafræði við að innleiða stefnumótun um samfélagsábyrgð
- Hvetja til góðra verka með því að kynna til sögunnar dæmi um samfélagsábyrgð frá innlendum sem og erlendum fyrirtækjum

Þekkingarsetur – það sem við ætlum að gera

- Hvetja til rannsókna á sviði samfélagsábyrgðar með samstarfi við háskólasamfélagið
- Efla samræður á milli stjórnámálanna og fyrirtækja með fundum og ráðstefnum
- Stöðug upplýsingagjöf til fyrirtækja um viðfangsefnið í gegnum vefmiðla og fréttabréf
- Halda úti alþjóðatengslum við sambærileg þekkingarsetur

Hnattræn viðmið Sameinuðu þjóðanna (e. UN Global Compact)

Alþjóðlegt tengslanet fyrirtækja, stofnana, félagasamtaka og einstaklinga sem skuldbinda sig til að uppfylla tíu grundvallarviðmið í mannréttindamálum, umhverfismálum, vinnuvernd og baráttu gegn spillingu.

Margir undirflokkar, svo sem Global Compact Cities program og LEAD, Global Compact Leadership

Einnig svæðisskrifstofur, t.d. Global Compact Nordic Network

www.unglobalcompact.org

GRI (e. Global Reporting Initiative)

Samtök sem hafa þróað alþjóðlegan staðal um útgáfu og gerð sjálfbærni skýrslna (e. Sustainability Reports)

Umhverfis, samfélags og efnahagsmál

Sérhæfðar leiðbeiningar

www.globalreporting.org

ISO 26000:2010

Alþjóðlegur staðall um samfélagsábyrgð

Leiðbeinandi

700 sérfræðingar frá 99 löndum og 42 alþjóðlegum samtökum

Stjórnunarhættir, mannréttindi og minnihlutahópar, vinnumál og starfsumhverfi, umhverfismál, sanngjarnir viðskiptahættir, neytendamál, samfélagsþátttaka og þróun

www.iso.org/sr

'ETHICAL POLICY'